

Марко Симонович*
Универзитет у Грацу
Факултет гуманитики
Одделене за славянски јазики

UDK 811.16'367.622
doi: 10.19090/rs.2024.8.56-69
Оригиналан научни рад
примљен 20.10.2024.
прихваћено за штампу 01.12.2024.

Предраг Ковачевич**
Универзитет у Новим Садзе
Филозофски факултет
Одделене за англистику

ВИД НОМИНАЛИЗАЦИЈОХ НА -НС/-ЦЕ У РУСКИМ И ЙОМУ ЗРОДНИХ И СУШЕДНИХ ЈАЗИКОХ¹

У работи представени резултати квантитативнеј студије номинализацијох на *-нс/-це* у руским и у јазиких котри рускому најзроднейши (українски и словацки) або з руским у најинтензивнейшим контакту (сербскогорватски). За прикладніки зоз тих штирох јазиких вираховани пропорції номинализацијох на *-нс/-це* направених зоз закончених дієсловох у одношеню на шицки номинализациї на *-нс/-це*. Резултати указую же, за розлику од українского и словацкого, сербскогорватски и руски прикладнік маю винїмково нїзки пропорції номинализацијох на *-нс/-це* направених зоз закончених дієсловох: таки номинализациї у текстох на тих јазиких меней як пиятина. Додатково мири продуктивносци (вираховани як учасц хапаксох у числу номинализацијох) указали же ше руски заш лем розликує од сербскогорватского у тим же у сербскогорватским номинализациї зоз незакончених дієсловох вельо продуктивнейши як тоти зоз закончених дієсловох, док у руским (и у украинским) такей розлики нет. Понукнуте толковане же ше руски у тим погляду пре контакт зоз сербскогорватским приближує гу јужнославянскому типу, дзе вид дієслова барз уплївує на доступносц номинализациї на *-нс/-це*, але ище вше чува релативно високу продуктивносц номинализацијох зоз обидвох видох.

КЛЮЧНИ СЛОВА: номинализациї на *-нс/-це*, корпусне вигледоване, продуктивносц, вид дієслова, руски, сербскогорватски, украински, словацки

---

* rkcma@gmail.com

** pedjakovacevic90@gmail.com

¹ Работа часц проекту *Multifunctionality in Morphology*, Австрийского фонду за науку (Grant DOI 10.55776/16258), и проекту *Клаузале допуне између језичке структуре и идентитета: документовање, визуализација, и теорија варијације (без личних зависних реченица у штокавском – ClaCoLaSI*, Фонда за науку Републики Сербии (проект число 1589).

1. УВОД

У фокусу тей статї девербални номіналізації на *-нс/-це* (наприклад *спанє* и *досцигнуце*) як у руским так и у язикох котри рускому язику найзроднейши (українски и словацки) або з руским у найінтензивнейшим контакту (сербскогорватски²).

Девербални номіналізації на *-нс/-це* (и пандани тих законченых) існую у шицких славянских язикох и у векшини (кед не у шицких) праве вони найпродуктивнейши тип номіналізаціїох. Їх продуктивносц и предвидзуюче значенє причина же ше тоти номіналізації у даєдних описах трима аж за часц кон'югації дієслова. Приклади таких описах *Morfologija slovenského jazyka* (Dvonč et al. 1966) и *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika* (Brabec, Hraste & Živković 1968).

Заш лем, поровнуюци описи славянских язикох указую же продуктивносц номіналізаціїох на *-нс/-це* (и панданох) рижна у рижних язикох. Так наприклад Мишмаш и колегове, на основи по 600 дієсловах у польским, словенским, сербскогорватским, болгарским и русийским, нашли же у польским язику продуктивносц скоро стопроцентна, покля на другим екстрему русийски язик, дзе лем зоз коло половки дієсловах мож направиц тот тип номіналізації (Mišmaš et al. 2020).

Окрем польского, дзе продуктивносц скоро абсолютна, у шицких других язикох у їх прикладніку Мишмаш и колегове обачели розлику медзи законченима и незаконченима дієсловами, при чим номіналізації зоз незакончених дієсловах вельо продуктивнейши як номіналізації зоз закончених дієсловах. Шицки три южнославянски язики у їх прикладніку (словенски, сербскогорватски и болгарски) указую скоро абсолютну продуктивносц номіналізаціїох зоз незакончених дієсловах, покля при закончених дієсловах продуктивносц пада од заходу гу востоку: найвисша у словенским, а найнізша у болгарским язику.

Мишмаш и колегове обачую же у сербскогорватским медзи законченима дієсловами найвекша група тих зоз хторих не мож направиц прилаплїву номіналізацію (39,7%), цалком прилаплїву номіналізацію мож направиц зоз 32,3% дієсловах, а часточно прилаплїву номіналізацію зоз 28 %. Гу тим резултатом мож додац новши резултати на векшим прикладніку. У бази податкох WeSoSlav (Arsenijević et al. у пририхтованю) жридлово бешедніки сербскогорватского номіналізації пробовали твориц зоз 5300 найчастейших дієсловах. Медзи незаконченима дієсловами продуктивносц

² У тей статї шлідзиме векшину існуюцей літератури и хаснуєме термин сербскогорватски за векшински язик (або язики) Сербії, Горватскей, Босни и Герцеговини и Чарней Гори. Гоч лінгвістични розлики знука сербскогорватского непобиваючо існую и могу оправдовац окремне розпатране у других доменах, у домену номіналізаціїох розлики барз ограничени.

скоро стопроцентна (99,6%), а медзи законченима дієсловами лем 48% маю одвитуючу номинализацию.

У літератури о сербскогорватским обачене же розлики медзи номинализациями зоз двох видох не огранічени на продуктивносц. Таки розлики тиж так обачени у прозодії и семантики тих номинализацийох (Simonović & Arsenijević 2014, Arsenijević 2020, Kovačević 2021, Simonović 2022). Цо ше дотика прозодії, номинализациї зоз незакончених дієсловах маю акцент хтори мож найсц у парадигми дієслова (або у инфинитиву або у презенту), док шицки номинализациї зоз закончених дієсловах маю исти акцент (такв. длуговиходни акцент на предостатнім складу), хтори ше не зявює у парадигми дієслова. Цо ше дотика семантики, обща тенденция же номинализациї зоз незакончених дієсловах маю предвидзуюче процесне значене, док значене номинализацийох зоз закончених дієсловах чежше предвидзиц: даєдни знача резултат або подію, але велі маю (и) цалком специфични значеня.

Же бизме илустровали описане, у шлідующей таблічки повторюєме приклади зоз Simonović & Arsenijević (2014, 186, приклад 1). Акцент означуєме и зоз традиционалну нотацию (у тексту зоз кирилку) и зоз медзинародну транскрипцию (IPA).

Таблічка 1: Приклади девербалних номинализацийох зоз Simonović & Arsenijević (2014).

	инфинитив	номинализация
незак.	рјешáвати [rjɛˈʃa:váti] ‘ришовац’	рјешáвãње [rjɛˈʃa:váːnje] ‘ришоване’
зак.	рјјéшити [ˈr(i)jɛ:ʃiti] ‘ришиц’	рјешéње [rjɛˈʃe:né] ‘ришене’
незак.	признáвати [priˈzna:váti] ‘припознавац’	признáвãње [priˈzna:váːnje] ‘припознаване’
зак.	признати [ˈpriznáti] ‘припознац’	признáње [priˈzna:né] ‘припознане’
незак.	сáдити [ˈsa:díti] ‘садзиц’	сáђéње [ˈsa:dzeːnje] ‘садзене’
зак.	засáдити [zaˈsa:díti] ‘засадзиц’	*засађéње

У таблічки приказани такв. видово пари зоз одвитуюцима номинализациями. Треца пара приклад описаней ограніченей продуктивносци за закончени дієслова: гвиздочка указує же номинализация зоз законченого *засађéње дієслова не иснує. То мож поровнац зоз рускими еквивалентами: и у руским садзене можліва номинализация, а *засадзене неможліва. У других двох парох обидва дієслова твора номинализациї. Єдна обачліва розлика же номинализациї зоз незакончених дієсловах маю акцент инфинитиву, док номинализациї зоз закончених дієсловах маю иншаки акцент (але обидва

исти). Руски еквиваленти у тим случаю не указую ніяки розлики бо у руским акцент фиксовани на предостатнім складу. Але при семантичних розликох поровнане зоз руским смислове. Номиналізації *рјешавање* и *признавање*, як и руски еквиваленти *ришоване* и *припознаване* маю процесни значеня хтори покриваю шицки значеня одвитуюючих дієсловох. Номиналізації *рјешење* и *признање*, як и руски еквиваленти *ришене* и *припознане*, можу мац значеня резултату (обидва) або події (лєм друга номиналізация), але и барз специфични и цалком непредвидзуюци значеня як наприклад “писмено принешена судска або административна одлука” за *рјешење/ришене* або “награда за дацо дружтвено хасновите” за *признање/припознане*.

На основи таких розликох Simonović & Arsenijević (2014) заклучую же у сербскогорватским номиналізації зоз закончених дієсловох меней повязани зоз одвитуююцима дієсловами як номиналізації зоз незакончених дієсловох. У їх терминології номиналізації зоз незакончених дієсловох парадигматски, а номиналізації зоз закончених дієсловох непарадигматски.

На основи трох описаних парох випатра же и у руским иснує подобна розлика, гоч ше рефлектує лєм у продуктивности и семантики, а не и у прозодії. Заш лєм то не значи же у шицких славянских языкох иснує така розлика. Наприклад русийски язык, котри ше у прикладніку Мишмаш и колегох визначає як язык зоз мало можлівима номиналізациями, указує цалком розличну слику, як илюстроване у Таблїчки 2. Треца пара не ма номиналізації на *-ние*, перша ма лєм номиналізацию зоз законченого дієслова, а друга лєм зоз незаконченого. Обачліве же можліви номиналізації одвитує руским номиналізацийом обидвох видох (так наприклад *процес ришованя проблемох* по русийски будзе *процесс решения проблем*). Така ситуація у руским обчехована на основи анализи Бискупа (Biskup 2023), дзе автор твердзи же русийски номиналізації (за розлику од ческих) не маю вид.

Таблїчка 2: Русийски еквиваленти прикладох девербалних номиналізацийох зоз Simonović & Arsenijević (2014)

	инфинитив	номиналізация
незак.	решать ‘ришовац’	*решение
зак.	решить ‘ришиц’	решение ‘ришоване, ришене’
незак.	узнавать ‘припознавац’	узнавание ‘припознаване, припознане’
зак.	узнать ‘припознац’	*узнание
незак.	садить ‘садзиц’	*сажение
зак.	засадить ‘засадзиц’	*засажение

Кед тоту ситуацію поровнаме зоз двома рускому найзроднейшима язиками, українским и словацким, видземе дакус иншаку слику. Словацки ше справує подобно польському зоз Mišmaš et al. (2020), у смислу же шицки шейсц дієслова твора номинализациї (уклучуюци и *zasadenie*). Обачліва и една семантична розлика: у словацким ше значене резултату “ришене” (наприклад у контексту *точное ришене задатку*) виражує зоз номинализацию зоз незаконченого дієслова.

Таблічка 3: Словацки еквиваленти прикладох девербалних номинализацийох зоз Simonović & Arsenjević (2014).

	инфинитив	номинализация
незак.	riešiť ‘ришовац’	riešenie ‘ришоване, ришене’
зак.	vyriešiť ‘ришиц’	vyriešenie ‘ришене’
незак.	uznávať ‘припознавац’	uznávane ‘припознаване’
зак.	uznať ‘припознац’	uznanie ‘припознане’
незак.	sadiť ‘садзиц’	sadenie ‘садзене’
зак.	zasadiť ‘засадзиц’	zasadenie

Барз висока продуктивносц номинализацийох зоз дієсловах обидвох видох и исноване видових парох при номинализацийох уж описане за чески у Biskup (2023). На основи того (гоч часточного) розпатраня податкох о заходнославянских язикох видзи ше нам же мож генерализовац же у ніх номинализациї зоз шицких дієсловах подобни номинализацийом зоз незакончених дієсловах у сербскогорватским, у смислу же су барз продуктивни и могу чувац значене дієслова.

На основи представених податкох зоз русийского би могло випатрац же восточнославянски язики противни екстрем, бо ше голем у русийским номинализациї справую як номинализациї зоз закончених дієсловах у сербскогорватским: чежко предвидзиц зоз котрих дієсловах мож твориц номинализацию и яки значеня номинализация превежне. Заш лем, як указую податки у Таблічки 4, мож повесц же така генерализация можлива лем за русийски бо ше українски справує иншак, то єст же у українским номинализациї на *-ння/-ття* вельо продуктивнейши як одвитууюци номинализациї у русийским, гоч ище вше меней продуктивни як у словацким. Як видземе, една зоз 6 українских номинализацийох не прилаплїва шицким бешедніком, цо у прикладзе означене зоз знаком питаня.

Таблічка 4: Українски еквиваленти прикладох девербалних номіналізаційох зоз Simonović & Arsenijević (2014).

	инфинитив	номинализация
незак.	рішати 'ришовац'	?рішання 'ришоване'
зак.	рішити 'ришиц'	рішення 'ришоване, ришене'
незак.	визнавати 'припознавац'	визнавання 'припознаване'
зак.	визнати 'припознац'	визнання 'припознане'
незак.	садіти 'садзиц'	сáдження 'садзене'
зак.	засадіти 'засадзиц'	засáдження

Тото прелиминарне поровноване на барз оґраніченим прикладніку указує же руски, кед бешеда о номіналізаційох на *-не/-це*, подобнейши сербскогорватскому як найзроднейшим язиком, українському и словацкому. Тоту генерализацію вшеліак треба перевіриц на векшим прикладніку. Шлідуюца часц пошвечена методолоґії того перевірюваня.

2. МЕТОДОЛОґІЯ

Методолоґія представених квантитативних вигледованьох ше сновала на хаснованю корпусох. Зоз корпусох ше достало списки найчастейших дієсловах, и зоз тих спискох виберани дієслова зоз котрих жридлово бешедніки пробовали твориц номіналізації. За руски язик корпус нажаль, не иснує. У таких случайох мож хасновац алтернативну методолоґію, котра представена у Simonović, Kovačević & Milićev (прилапене за обявйоване). Тоти авторе робели на материялу зоз славяносербского, варіетету за котри нет ані корпус ані жридлових бешеднікох. Авторе у тексту котри вигледовали идентифіковали шицки номіналізації, а потим за каждую номіналізацію зоз помоцу словнікох и других описох одредзели якого виду дієслово у ей основі. Так було можливе вираховац процент номіналізаційох зоз незакончених и закончених дієсловах на уровню текста и достати проценти поровновац зоз процентами котри достати зоз подобних прикладнікох на других язикох. Як вше у таких вигледованьох, мож достац два проценти: єден на основі чишленя каждого зявйованя каждой номіналізації у тексту (чишлене по зявйованьох, анґ. *token count*) и други на основі чишленя каждой номіналізації у тексту лем раз (чишлене по типох, анґ. *type count*).

2.1. МАТЕРИЯЛИ

За тото вигледованє зме як корпуси хасновали подобни збирки текстох на штирох языкох у фокусу: руским (панонскей варианти), українским, сербскогорватским и словацким. Же бизме достали стандардизовану основу за поровнованє лингвистичних прикметох медзи языками и обезпечели конзистентносц у змисту, регистру, тону и других прикметох текстох, кажди зоз корпусох бул направени зоз єдного цалого числа явно доступного академского часописа зоз фокусом на студії літератури и култури. Вибрани часописи були: Русинистични студії за руски, Ї за українски, КУЛТ за сербскогорватски и *Culturologica Slovaca* за словацки.

Шицки тексти зоз вибраних числох були прекопирани до окремого документу и зоз документох висцерани тексти и часци текстох на других языкох. Як указує таблічка, конечни корпуси ше розликую по велькосци. Найвекши руски корпус, а найменши сербскогорватски. Без огляду на тоті розлики шицки штири корпуси досц вельки же би були репрезентативни за потреби того вигледованя.

Таблічка 5: Прикладніки и число словох у корпусох

	руски	українски	сербскогорватски	словацки
Прикладнік	Русинистични студії, число 2, 2019.	Ї, число 65, 2001.	КУЛТ, число 4, 2019.	<i>Culturologica Slovaca</i> , число 1, 2023.
Число словох (без текстох на других языкох)	67,745	49,841	28,175	59,671

Кажди зоз штирох корпусох аплоудовани до софтверу #Lancsbox X (Brezina & Platt 2024), хтори оможлївує правенє корпуса котри мож прегледовац зоз регуларнима виразами. Номинализациї на *-нє/-це* и панданох гледани зоз регуларнима виразами у (1).

(1)

а. руски: [word=.*н(є|ь|ом|ьох|я|ю|ями)] и [word=.*ц(о|м|ох|а|у|ами)]

б. українски: [word=.*(н|т)(ь|ня|ням|ню|ні|нів|нями|нях|тя|тям|тю|ті|тів|тями|тях)]

в. сербскогорватски: [word=».*(ањ|єњ|ућ|ић|ећ)(е|а|у|ем|има)»]

г. словацки: [word=».*(н|t)(ie|ia|iu|í|ím|iam|iach|iami)»]

Зоз тима регулярними виразами мож найсц шицки форми шицких номіналізаційох на *-нє/-це* і панданох. Заш лем тим регулярним виразом одвитую і барз велі слова котри не форми номіналізаційох. Наприклад вираз [word=.*н(є|ьом|ьох|я|ю|ями)] нам так найдзе і слова як *нє, селянє, вежнє, читальня* ітд. Прето шицки результати прегледованя мушели буц ручно препатрани.

Же би ше то зробело, результати гледаня зоз регулярним виразом були ведно зоз контекстом прекопирани до новей таблічки. Там шицки слова ановани як форми номіналізаційох або не. Кед слово ановане як форма номіналізації, до таблічки уписани інфінітив дієслова зоз котрого направена номіналізація. Тота анотация нам оможлівує пречишліц номіналізації на *-нє/-це* і панданох у штирох корпусох. Результати представени у Таблічки 6.

Таблічка 6: Число номіналізаційох на *-нє/-це* і панданох у штирох корпусох

Число номіналізаційох	руски	українски	сербскогорватски	словацки
Чишлєне по зявйованьох	1,103	775	646	1,708
Чишлєне по типох	239	283	270	481

Результати у таблічки указую же ше розлики у велькосци прикладнікох не вше одсликую у розликох у числох номіналізаційох на *-нє/-це* і панданох. Так напр. українски прикладнік скоро два раз векши як сербскогорватски, але числа номіналізаційох не барз розлични. Ту важне надпомнуц же частосц у тексту не мож інтерпретовац як знак векшей продуктивносци. Важне за нашо потреби же числа номіналізаційох достаточни же би оможлівели генерализованє за тоті язики.

Кед видзелени шицки номіналізації на *-нє/-це* і панданох, шлїдуючи крочай була анотация виду дієсловах у їх основи. Тот процес зробели авторе ручно, зоз помоцу словнікох штирох языкох. При анотацийі ше двовидово дієслова чишлєло як незакончени бо ше у языкох дзе исную розлики медзи видами двовидово дієслова справую як незакончени (напр. у сербскогорватским зоз каждого двовидового дієслова мож направиц номіналізацію).

Шицки анотацийі зробени у таблічкох на інфраструктури Google Sheets³, котра оможлівела і автоматизоване чишлєне і статистични анализи. Главни квантитативни результати то пропорційі номіналізаційох на *-нє/-це* зоз закончених дієсловах у одношеню на числа шицких номіналізаційох на *-нє/-це*. Як уж надпомнута, розпатранє пропорційох оможлівує поровнанє прикладнікох розличних велькосци.

³ Шицки податки обявени у Ivanović et al. (2024)..

3. РЕЗУЛТАТИ

Нашо резултати, резимовани у таблічки, указую значни розлики у пропорційох закончених основох у номинализацийох на *-не/-це* и панданох у наших штирох прикладнікох, як у чишленю по типох, так и у чишленю по зявйованьох.

Таблічка 7: Проценти закончених основох у номинализацийох на *-не/-це* и панданох

	руски	українски	сербскогорватски	словацки
Чишленє по зявйованьох	17.3%	52.2%	15.8%	33.8%
Чишленє по типох	18.8%	57.9%	15%	47.8%

Як видно зоз таблічки, пропорция закончених основох найвисша у українским прикладніку, дзе вецей як половка шицких номинализацийох направена зоз закончених дієсловох, як у чишленю по типох, так и у чишленю по зявйованьох (52,2% односно 57,9%). На другим екстрему сербскогорватски, дзе у прикладніку найдзени лем 15% номинализацийох зоз закончених дієсловох. Словацки прикладнік дакус медзи тима двома екстремами, а источасно єдини прикладнік у котрим барз велька розлика медзи двома способами чишленя: перфективних основох 33.8% кед чишліме по типох, а 47.8% кед чишліме по зявйованьох. Конечно, руски язык, котри у главним фокусу того поровняня, найподобнейши сербскогорватскому, зоз лем дакус висшу пропорцию номинализацийох на *-не/-це* зоз закончених дієсловох: 17,3% кед чишліме по типох, а 18,8% кед чишліме по зявйованьох.

4. ДИСКУСИЯ

Нашо главни резултати указую же язики котри зме поровновали маю три розлични способи справованя, при чим ше сербскогорватски и руски справую подобно. З оглядом на релативно вельки прикладніки, можеме обчековац же одношеня медзи тима трома профилами останю исти и у других прикладнікох. Єдина студия котра хасновала подобну методологию Simonović et al. (прилапене за обявйованє), дзе описани резултати за сербскогорватски прикладнік дакус векши як наш (1094 зявйованя, 334 типи) и за подобни русийски прикладнік (1705 зявйованя, 435 типи). У їх прикладнікох розлики медзи сербскогорватским и русийским барз подобни розликом медзи сербскогорватским и українским у нашей студії, гоч пропорції номинализацийох зоз закончених дієсловох дакус висши: за сербскогорватски 21,3% кед чишліме по типох, а 26% кед чишліме по зявйованьох, а за русийски 65% кед чишліме по типох, а 62,3% кед чишліме по зявйованьох.

Гоч наша методологія оможліває ідентифікувац системски розлики медзи язиками там дзе квантитативни резултати (и нашим случаю пропорції) барз розлични, ей важне огранічене тото же подобни резултати не знача сигурно же бешеда о подобних системах. Хасновани пропорції закончених основох нам не поведза ніч о продуктивносци, та так можеме достац подобни пропорції за систему у котрей номіналізації барз продуктивни и за систему у котрей лем мале число дієсловох твори тоти номіналізації. Єден способ же би ше вираховала продуктивносц то учасц хапаксох (словох котри ше у прикладніку зявюю лем раз) у числу номіналізаціїоох. Висока пропорція хапаксох указує на висшу продуктивносц. Напр. кед у тексту 1000 зявйованя и шицки 1000 хапакси, пропорція хапаксох 1000/1000 односно 1. То найвисша можліва пропорція, котра указує же ше релевантна деривация хаснує зоз веліма розличними основами. А кед у тексту 1000 зявйованя и зоз ніх лем едно хапакс, пропорція хапаксох 1/1000 односно 0,001 и тотя нізка пропорція указує же деривация не барз продуктивна. И тоти пропорції мож вираховац по типах и по зявйованьох. У таблічки приказани пропорції хапаксох за закончени и незакончени основи у штирох прикладнікоох.

Таблічка 8: Пропорції хапаксох у номіналізаціїоох на *-не/-це* и панданох

	руски		українски		сербскогорватски		словацки	
	незак.	зак.	незак.	зак.	незак.	зак.	незак.	зак.
Хапакси по зявйованьох	0.10	0.11	0.18	0.21	0.29	0.22	0.13	0.21
Хапакси по типах	0.47	0.49	0.55	0.51	0.69	0.54	0.59	0.53

За разлику од пропорційоох закончених основох, пропорції хапаксох не мож поровновац безпостредно за прикладніки розличних велькосцох, але вшеліак мож знука язикох поровновац пропорції хапаксох за закончени и незакончени основи. Кед так опатримо тоти податки, знова видзимо три профіли, але тєраз руски найподобнейши українському. У руским и українским номіналізації зоз закончених и незакончених дієсловох подобно продуктивни, у сербскогорватским, як и обчековане, продуктивнейши номіналізації зоз незакончених дієсловох, а у словацким знова находзимо розлики медзи чишленьом по типах и чишленьом по зявйованьох.

Кед ше тєраз врациме гу поровнаню сербскогорватского и руского, котри мали барз подобни пропорції закончених основох у номіналізаціїоох, можеме заключиц же дакус висши пропорції у руским (17,3% наспрам 15% кед

чишліме по типах односно 18,8% наспрам 15,8% кед чишліме по зявйованьох) вироятно указую на реалну розлику медзи язиками, у смислу же упрекоцц велім пожичком и калком зоз сербскогорватского, у руским хасноване номинализацийох на *-нє/-це* зоз закончених дієсловох дакус меней огранічене. Гоч анализу конкретних прикладох и групох прикладох охабяме за будучи вигледованя, ту можеме спомнуц даскельо приклади зоз нашого руского прикладніка дзе сербскогорватски пандан иншаки тип номинализацийі. Таки напр. *зьявенє* сг. *појава* (*појављење), *поволанє* сг. *позив* (*позвање) и *потвердженє* сг. *потврда* (*потврђење).

5. ЗАКЛЮЧЕНЕ

У теј статі зме представели квантитативни податки о упліву вида дієслова на доступносц номинализацийох на *-нє/-це* и у руским и йому зродних и сушедних языкох. Нашо резултати указую же руски найподобнейши сербскогорватскому у смислу же у текстох на обидвох языкох номинализацийі зоз закончених дієсловох релативно ридки (меней як пиятина номинализацийох на *-нє/-це* у тексту). Заш лем додатни мири продуктивносци указали же номинализацийі зоз закончених дієсловох у руским продуктивнейши як у сербскогорватским. У остатку того заключеня начишліме найважнейши напрями за будучи студийі.

Гоч нашо резултати указую значни тенденційі, треба подцагнуц же будзе хасновите кед будучи вигледаня репродукую нашу студию або ей часци на векших прикладнікох. Єст и даскельо важни квантитативни индикатори котри по тераз не мож вираховац за руски бо не иснує корпус руского языка. Таки индикатор наприклад проценти дієсловох у корпусу зоз котрих мож направиц номинализацийі на *-нє/-це*. Без таких податкох поровнания з другима язиками вельо чежши, и прето наша надія же руски язык неодлуга достане сучасни корпус.

Конечно, наша студия ше не занімала зоз пошлїдками тих резултатох за теорійі номинализацийох. На перши погляд випатра же нашо резултати досц компатибилни зоз генерализациями зоз литератури, дзе заходнославянски пандани номинализацийох на *-нє/-це* инкорпорую цале дієслово и прето су компатибилни зоз шицкима дієсловами, восточнославянски инкорпорую вельо меншу структуру, док у южнославянских языкох номинализацийі зоз незакончених дієсловох инкорпорую цале дієслово а тоти зоз закончених дієсловох лем меншу структуру. Руски ше у тим контексту прибіжує гу южнославянскому типу, але вид дієслова у нїм ище вше не так уплівни як у сербскогорватским.

ASPECT OF NJE/CE-NOMINALIZATIONS IN PANNONIAN RUSYN AND ITS RELATED AND NEIGHBORING LANGUAGES

SUMMARY

This paper examines the morphosyntactic properties of nominalizations ending in *-nje/-ce* in Pannonian Rusyn from a comparative, contrastive, and contact perspective. The primary objective of the study is to compare the morphosyntactic behavior of these nominalizations in Pannonian Rusyn with their counterparts in Ukrainian, Slovak, and Serbo-Croatian. These languages are selected for comparison based on their historical and geographical proximity to Pannonian Rusyn. Ukrainian and Slovak are genetically closely related to Pannonian Rusyn, while Serbo-Croatian is the language with which Pannonian Rusyn is in the most intense contact.

The focus of the study is specifically on the aspectual properties of the base verbs from which these nominalizations are derived. The analysis pays particular attention to the relative proportions of perfective and imperfective stems in these nominalizations, as the verbal aspect is known to be a salient grammatical category in Slavic languages. Through this comparison, the study aims to determine whether Pannonian Rusyn nominalizations align more closely with the East Slavic (Ukrainian), West Slavic (Slovak), or South Slavic (Serbo-Croatian) patterns of nominalization.

To achieve the research objectives, comparable corpora were compiled for each of the languages under study. These corpora consisted of one issue from an academic journal in the field of literary and cultural studies in each language. The corpora were systematically searched for nominalizations ending in *-nje/-ce* (and counterparts). The extracted nominalizations were annotated based on the aspect of the base verb, distinguishing between perfective stems on the one hand and imperfective and biaspectual stems on the other. Two measures of the ratio of perfective stems were used to quantify the distribution of verbal aspect in nominalizations. The first measure was based on token count, which considered all individual instances of nominalizations. The second measure was based on type count, where multiple occurrences of the same nominalization lexeme were counted as one.

The findings indicate that Pannonian Rusyn nominalizations align most closely with Serbo-Croatian on both measures of perfective-to-imperfective ratio. Specifically, Pannonian Rusyn, like Serbo-Croatian, exhibits a relatively low proportion of nominalizations derived from perfective stems, with both languages showing less than 20% of perfective nominalizations. This contrasts sharply with Ukrainian, where nominalizations from perfective stems make up over 50% of

the total. In Slovak, the results were more variable, with a significant discrepancy between the type-based measure (47.8%) and the token-based measure (33.8%).

The study also includes an analysis of the productivity of nominalizations across the languages, calculated based on the proportion of hapaxes, or nominalizations occurring only once, within the corpus. In this regard, Serbo-Croatian nominalizations from imperfective (and biaspectual) verbs were found to be significantly more productive than those from perfective verbs. Pannonian Rusyn, on the other hand, showed no such strong distinction in productivity between aspects, aligning more closely with Ukrainian in this respect. These results suggest that while Pannonian Rusyn may have converged toward a South Slavic pattern of nominalization through contact with Serbo-Croatian, it retains some distinctive features, particularly in terms of productivity across verbal aspects.

KEYWORDS: nje/ce-nominalizations, corpus analysis, productivity, verb aspect, Pannonian Rusyn, Serbo-Croatian, Ukrainian, Slovak

ЛИТЕРАТУРА

- Arsenijević, B. (2020) Deverbal nouns in-ie and their variation across the South Slavic area, *Linguistica*, 60(1), 7-29.
- Arsenijević, B.–Gomboc Čeh, K.–Marušič, F.–Milosavljević, S.–Mišmaš, P.–Simić, J.–Simonović, M. & Žaucer, R. U pririchtovanju. *WeSoSlav: Database of the Western South Slavic verbal system*.
- Biskup, P. (2023). Aspect separated from aspectual markers in Russian and Czech. U: Biskup, P.–Börner M., Mueller-Reichau, O. & Shcherbina, I. (Red.) (2023). *Advances in formal Slavic linguistics 2021*. Berlin: Language Science Press. 61–98.
- Brabec, I.–Hraste, M. & Živković, S. (1968). *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Brezina, V.–Platt, W. (2024). #LancsBox X 4.0.0 [softverski paket], lancsbox.lancaster.ac.uk
- Dvonč, L.–Horák, G.–Miko, F.–Mistrík, J.–Oravec, J.–Ružička, J. & Urbančok, M. (1966). *Morfológia slovenského jazyka*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie Vied 1966.
- Kovačević, P. (2021). On the internal structure of Serbian-(n) je nominalizations, *Acta Linguistica Academica*, 68(4), 426-453.
- Mišmaš, P.–Simonović, M.–Arsenijević, B.–Milosavljević, S.–Będkowska-Kopczyk, A.–Rogić, A. & Antonyuk-Yudina. S. (2020). Plavanje da, zaplavanje

ne? Obrazilo -je v glagolnikih in drugih okoljih v vseslovanskem kontekstu. U: Šekli, M. & Rezoničnik, L. (Red.) (2020). *Slovenski jezik in književnost v srednjeevropskem prostoru*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 221–231.

Simonović, M. (2022). Neo-Štokavian deverbals je-nominalisations contain passive participles, *Journal of Slavic Linguistics*, 30(3), 1-13.

Simonović, M. & Arsenijević, B. (2014). Regular and honorary membership: On two kinds of deverbals nouns in Serbo-Croatian, *Lingue e linguaggio*, 13(2), 185-210.

Simonović, M.–Kovačević, P. & Milićev, T. (prilapene za objavjovanje). When *-nie* met *-nje*: Slavonic-Serbian loan deverbals nominals. U: Serés, D.–Milosavljević, S.–Simić, J.–Simonović, M.—Stojković, J.—& Živojinović, J. (Red.) (u pririchtovanju). *Advances in formal Slavic linguistics 2023*. Berlin: Language Science Press.

ПОДАТКИ

Ivanović, S.– Simonović, M. & Kovačević, P. (2024). Deverbals nominalizations and aspect in Pannonian Rusyn, BCMS, Ukrainian and Slovak [Zbirka podatkoch]. *Zenodo*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14254158>.